

О П Ш Т А К О Н В Е Н Ц И Ј А

О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ ИЗМЕЂУ ФРАНЦУСКЕ И ЈУГОСЛАВИЈЕ, ЗАКЉУЧЕНА И ПОТПИСАНА 5. ЈАНУАРА 1950. ГОДИНЕ

Део I ОПШТА НАЧЕЛА

Члан 1.

Параграф 1

За југословенске или француске раднике и лица која су с њима изједначена по прописима о социјалном осигурању набројаним у члану 2. ове конвенције, обавезни су односни прописи који се примењују у Француској или Југославији, по којим прописима уживају права они, као и лица која од њих изводе своја права, под истим условима као и држављани сваке од тих земаља.

Као "радници и лица која су с њима изједначена", на која се односи ова конвенција, подразумевају се, у смислу југословенског законодавства, лица у радном односу и лица која су с њима изједначена у погледу социјалног осигурања.

Параграф 2

За југословенске или француске држављане, осим оних на које се односи параграф 1 овог члана, обавезни су односни прописи о породичним помоћима набројаним у члану 2, који се примењују у Француској или у Југославији и уживају право по тим прописима под истим условима као и држављани сваке од тих земаља.

Параграф 3

Југословенски или француски држављани настањени у Француској или у Југославији могу користити добровољно осигурање, односно добровољно продужење осигурања, по прописима набројаним у члану 2, под истим условима као и држављани земље у којој су настањени, узимајући у обзир, према потреби, време осигурања у Југославији и у Француској.

Члан 2.

Параграф 1

Законодавства о социјалном осигурању на које се примењује ова конвенција јесу:

1) у Француској:

- а) опште законодавство које установљује организацију социјалног осигурања;
- б) Опште законодавство којим се уређује социјално осигурање које се примењује на осигуранике непољопривредних занимања, а обухвата осигурање ризика болести, инвалидности, старости, смрти и трошкова материнства, изузимајући одредбе о добровољном осигурању за случај старости за француске држављане који се налазе или који су били у радном односу или ван тог односа у иностранству;
- ц) законодавство које се примењује на раднике и са њима изједначена лица пољопривредних занимања, а које обухвата исте ризике и трошкове;

- д) законодавство о породичним помоћима;
- е) законодавство о спречавању и обештећењу несрећних случајева на послу и професионалних обољења;
- ф) посебна социјална осигурања, уколико се односе на ризике и давања покривена законодавствима набројаним у претходним ставовима, а нарочито уређење које се односи на социјално осигурање у рудницима.

У Југославији:

- а) Законодавство о социјалном осигурању (здравствено осигурање, инвалидско осигурање, укључујући несрећу на послу и професионалне болести, пензијско осигурање), изузимајући одредбе којима се обезбеђује посебна заштита југословенским држављанима који се налазе или су били у радном односу у иностранству;
- б) Законодавство о организацији и финансирању социјалног осигурања;
- ц) Законодавство о додацима на децу.

Параграф 2

Ова конвенција једнако ће се примењивати и на сва законодавна и нормативна акта која су изменила или допунила, или која ће изменити или допунити законодавства набројана у параграфу 1. овога члана.

Међутим, она ће се применити:

а) на законодавна или нормативна акта која би обухватила неку нову грану социјалног осигурања - само ако о томе буде уследио споразум између земаља уговорница.

б) На законодавна и друга нормативна акта којима се постојећа уређења социјалног осигурања проширују на нове категорије корисника - само ако у том погледу влада државе која мења своје законодавство, не саопшти своје противљење влади друге државе у року од три месеца од дана службеног објављивања односних аката.

Параграф 3

Услови под којима ће се одредбе француског законодавства о посебном уређењу за студенте и одредбе југословенског уређења здравствене заштите студената моћи применити на држављане друге државе, биће предмет посебног протокола.

Члан 3.

Параграф 1

Радници и лица с њима изједначена, по законодавствима која се примењују у свакој од земаља уговорница, запослени у једној од тих земаља, подвргнути су законодавствима која су на снази у месту њиховог запослења.

Параграф 2

Од начела постављеног у параграфу 1 овог члана, постоје следећи изузеци:

- а) Радник и са њим изједначено лице запошљен у предузећу које на територији једне од двеју држава има свој погон коме он редовно припада, и који је упућен од стране тог предузећа да за његов рачун изврши одређени посао на подручју друге државе, остаје подвргнут законодавству прве државе као да је продужио да ради на њеној територији, под условом да предвидљиво трајање посла који треба да изврши не пређе три године, подразумевајући и трајање годишњег одмора;
- б) радници и лица с њима изједначена јавних или приватних саобраћајних предузећа једне од земаља уговорница, упослени у другој земљи било пролазно, било као амбулантно особље, подвргнути су искључиво одредбама које су на снази у земљи у којој предузеће има своје седиште;
- ц) радници и лица с њима изједначена званичних административних установа, који су упућени из једне земље уговорнице у другу, подвргнути су одредбама које су на снази у земљи из које су упућени;
- д) дипломатски и конзуларни представници од каријере, подразумевајући ту и службенике који припадају кадру канцеларијског особља, нису подвргнути одредбама које су на снази у земљи у којој пребивају.

Параграф 3

Југословенски и француски држављани, осим радника и лица с њима изједначених, подвргнути су законодавству о породичним помоћима које је на снази у месту њихове главне стручне делатности. Ако не обављају никакву стручну делатност, подвргнути су законодавству о породичним помоћима које је на снази у месту њиховог редовног пребивања.

Параграф 4

Управне власти страна уговорница могу споразумно предвидети и друге изузетке од правила садржаних у параграфима 1. и 3. овог члана; оне се могу, исто тако, споразумети да се изузеци предвиђени у параграфу 2. не примењују у неким посебним случајевима.

Члан 4.

Не дирајући у изузетке предвиђене у ставовима ц) и д) параграфа 2 члана 3, одредбе параграфа 1 поменутог члана 3. примењују се на раднике и лица с њима изједначена, који су упослени код југословенских или француских дипломатских или конзуларних представништава или у личној служби код службеника тих представништава.

Радници и лица с њима изједначена који су држављани оне земље о чијем се дипломатском или конзуларном представништву ради, а који нису стално настањени у земљи у којој су запослени, остају подвргнути примени законодавства земље њиховог порекла. Ипак, они могу, са пристанком врховног управног органа земље о чијем се дипломатском или конзуларном представништву ради, оптирати за примену одредаба параграфа 1. члана 3.

ДЕО II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА I- ОСИГУРАЊЕ ЗА СЛУЧАЈ БОЛЕСТИ - МАТЕРИНСТВА - СМРТИ

Део I- Право на давање

Члан 5.

Радници и са њима изједначена лица који одлазе из Француске у Југославију или обратно, уживају, као и чланови њихове породице који живе с њима у истом домаћинству у земљи новог места рада, давања из осигурања за случај болести те земље:

- 1) уколико је приликом њиховог последњег доласка у ту земљу утврђено да су способни за рад;
- 2) уколико су стекли својство социјалног осигураника после свог последњег доласка на територију земље новог места рада;
- 3) уколико испуњавају услове прописане законодавством те земље, узимајући у обзир, ако је то потребно, периоде осигурања или са њима изједначене периоде, навршене по основу законодавства друге земље.

Члан 6.

Радници и са њима изједначена лица, који одлазе из Француске у Југославију или обратно, уживају, као и чланови њихове породице, у Југославији или Француској, давања за случај материнства:

- 1) уколико су били у радном односу или на изједначеном послу у земљи њиховог новог места рада;
- 2) уколико у тој земљи испуњавају услове прописане за уживање поменутих давања, сабирајући, ако је то потребно, периоде осигурања и са њима изједначене периоде навршене у једној и другој земљи.

Ако до порођаја не дође на територији земље запошљења, давања у природи пружају се према законодавству које је на снази у другој земљи. Ова давања накнађују се сходно условима који су предвиђени у члану 8 Г.

Члан 7.

Радници и са њима изједначена лица који одлазе из једне земље у другу стичу право на посмртне помоћи, које предвиђа француско или југословенско законодавство, сходно законодавству земље новог места рада:

- 1) уколико су у тој земљи били у радном односу или на изједначеном послу;
- 2) уколико испуњавају услове прописане за уживање давања у односу на законодавство земље њиховог новог места рада, сабирајући, ако је то потребно, периоде осигурања и са њима изједначене периоде навршене у једној и другој земљи.

Члан 8.

Параграф 1. - Француски или југословенски радник или са њим изједначено лице, коме су призната давања из осигурања за случај болести и материнства на терет установе једне од двеју земаља, и који борави на подручју поменуте земље, задржава то право и кад борави на територији друге земље, под условом да је пре промене боравка добио

одобрење установе код које је осигуран, која ће правилно оценити разлоге ове промене.

Параграф 2. - Француски или југословенски радник, или са њим изједначено лице, који је осигуран код установе социјалног осигурања, а настањен је у једној од двеју земаља, има право на давања из осигурања за случај болести и материнства за време привременог боравка на плаћеном одсуству у својој земљи порекла, кад његово стање захтева непосредну лекарску негу, подразумевајући ту и болничко лечење. Ово право имају и чланови породице који заједно са радником привремено бораве у држави чији су држављани за време коришћења плаћеног годишњег одмора.

Члан 8А.

Француски или југословенски радници на које се односи параграф 2. под а) члана 3. ове конвенције, као и чланови породице који се налазе у њиховој пратњи, имају право на давања из осигурања за случај болести и материнства за време свога боравка у земљи у којој су запошљени.

Члан 8Б.

Чланови породице француског или југословенског радника, или са њим изједначеног лица, који су редовно настањени у једној од двеју земаља, док је радник запошљен у другој земљи, имају право на давања у природи из осигурања за случај болести и материнства која предвиђа законодавство земље у којој су настањени.

Члан 8Ц.

Параграф 1 Корисник старосне или инвалидске пензије, коме је пензија одређена сабирањем периода осигурања навршених у обе земље, стиче и остварује право на давања у природи за случај болести и материнства.

Ова давања пружа уживаоцу једне или друге горе наведене пензије као и члановима његове породице установа државе у којој су настањени, као да је уживалац пензије или ренте само према одредбама законодавства те државе.

Параграф 2 Када је уживалац старосне или инвалидске пензије или ренте због несреће на послу која се исплаћује искључиво на основу законодавства једне државе, настањен на територији друге државе, давања у природи за случај болести и материнства пружа уживаоцу, као и члановима његове породице, установа државе у којој је настањен, као да је уживалац пензије или ренте према одредбама законодавства те државе.

Право на ова давања одређује се према одредбама законодавства државе која исплаћује пензију или ренту. Обим, трајање и услови за коришћење тих давања одређују се према одредбама законодавства државе у којој су настањени уживалац пензије или ренте, односно чланови његове породице.

Одељак II- Служба давања и обрачунска плаћања између установа

Члан 8Д.

Кад радник или с њим изједначено лице или чланови његове породице имају право на давања: применом чланова 8, 8А, 8Б и 8Ц или последњег става члана 6, давања у природи пружа установа у месту боравишта према одредбама законодавства које ова установа примењује нарочито у погледу обима и начина пружања давања у природи. Међутим, у случајевима на које се односе чланови 8 и 8А, ова давања се пружају за

време које предвиђа законодавство које примењује установа код које је радник осигуран.

Члан 8Е.

Признавање протеза, ортопедских помагала веће вредности и других давања уaturi условљено је, осим у случају хитне потребе, одобрењем установе код које је радник осигуран.

Појам хитне потребе дефинисаће врховне управне власти две земље.

Међутим, одобрење установе код које је радник осигуран није потребно ако се ради о трошковима који се накнађују према паушалним основама сходно одредбама члана 8Г.

Члан 8Ф.

Кад радник или с њим изједначено лице има право на давања применом чланова 8 и 8А, давања у новцу пружа установа код које је радник осигуран.

Члан 8Г.

Параграф 1.

Давања уaturi која се пружају на основу одредаба чланова 8, 8А, 8Б, 8Ц параграф 2 и последњег става члана 6 накнадиће установа код које је радник, односно уживалац пензије, односно ренте због несреће на послу осигуран, установи која их је пружила у другој држави.

Параграф 2.

Административним споразумом одредиће се начин и висина накнада предвиђених овим чланом; ове накнаде се исплађују било на основу потврда о стварним трошковима, било према паушалним основама.

Међутим, надлежне власти две стране уговорнице могу у циљу поједностављења споразумно одлучити да се никакве накнаде не врше између установа двеју земаља.

Члан 8Х.

За давања која се пружају применом члана 8Ц параграф 1. не врше се никакве накнаде између установа.

Глава II Инвалидско осигурање

Члан 9.

Параграф 1

Радницима који прелазе из једне у другу страну уговорницу, периоди осигурања и са њима изједначени периоди навршени сходно прописима социјалног осигурања прве стране сабирају се, под условом да се не поклапају са периодима осигурања и њима изједначеним периодима навршеним према прописима друге стране, и то како за стицање услова за права на новчана давања (пензије) или натурална давања (лечење) из наведеног осигурања, тако и ради одржавања или поновног успостављања тих права.

Параграф 2

Давања у новцу из инвалидског осигурања одређују се према следећим правилима:

- а) ако до неспособности за рад после које је наступила инвалидност дође услед болести или несрећног случаја у време док је радник био осигуран по француским прописима надлежна француска установа ће одредити давања у складу са прописима које примењује и на свој терет,
- б) раднику из тачке а) надлежна Југословенска установа одређује права на давање из инвалидског осигурања према Југословенским прописима у следећим случајевима:
- ако су наведеном раднику за стицање услова за право на давања из инвалидског осигурања према Југословенским прописима потребни периоди осигурања навршени према француским прописима, надлежна југословенска установа ће, ради испуњавања услова за стицање права на та давања, узети у обзир француске периоде осигурања и са њима изједначене периоде, примењујући правила о сабирању предвиђена у параграфу 1. овог члана, и одредиће инвалидску пензију сразмерно периодима осигурања навршеним само према југословенским прописима,
 - ако радник испуњава услове за давање из инвалидског осигурања без примене параграфа 1, Југословенска надлежна установа ће одредити давање у складу са прописима које примењује.
- ц) ако је у тренутку неспособности за рад после које је наступила инвалидност радник био осигуран према југословенским прописима, надлежна југословенска установа одредиће давање из инвалидског осигурања према својим прописима, узимајући у обзир периоде осигурања или са њима уједначене периоде навршене по француским прописима као да су ти периоди навршени по југословенским прописима. Овако одређена пензија пада на терет надлежне Југословенске установе.

Кад заинтересовани радник испуни услове за стицање права на старосну пензију према француским прописима, надлежна француска установа, за стицање услова за то право узима у обзир периоде осигурања или са њима изједначене периоде навршене према Југословенским прописима као да су у питању периоди навршени према француским прописима.

Ради одређивања износа старосне пензије коју дугује, надлежна француска установа узима у обзир само периоде осигурања навршене према прописима које она примењује.

Југословенска надлежна установа тада приступа поновном одређивању инвалидске пензије коју она дугује према одредбама тачке б) овог параграфа.

Члан 10.

Ако после обуставе инвалидске пензије осигураник поновно успостави своје право, исплату давања преузима установа која је обавезна да исплаћује првобитно одређену пензију.

Ако после укидања инвалидске пензије стање осигураниково захтева одређивање нове инвалидске пензије, ова пензија се исплаћује на основу правила садржаним у горњем члану 9.

Члан 11.

Инвалидска пензија се, ако је потребно, претвара у старосну пензију када се испуне услови за старосну пензију према законским прописима стране уговорнице чије социјално осигурање дугује инвалидску пензију.

Старосну пензију која замењује инвалидску исплаћује, сходно одредбама Конвенције, социјално осигурање које је у претходном периоду било давалац инвалидске пензије.

Ако су укупна давања на која осигураник има право на основу старосног и инвалидског осигурања обе земље нижа од:

- минималног износа старосне пензије (додатак старим радницима) утврђене уместо инвалидске, или
- износа инвалидске пензије, кад износ замењене старосне пензије не може бити нижи од износа инвалидске пензије.

Разлика се исплаћује на терет социјалног осигурања који је давао поменути пензију.

Члан 12.

Правила изражена у члановима 9. до 11. примењују се и на раднике који су били упуслени у рудницима у Југославији и у Француској, како у погледу стицања права на давања због изнемоглости, која су предвиђена у француском социјалном осигурању у рудницима, тако и у погледу одржања или успостављања тих права.

Ипак, пензија због професионалне изнемоглости, предвиђена специјалним законодавством за раднике у рудницима у Француској, додељиваће се само оним осигураницима који су били подвргнути том законодавству у часу када је наступио несрећни случај или обољење од којих је настала изнемоглост и који су пребивали у Француској до остварења поменуте пензије. Исплата ове пензије обуставља се пензионеру који ступи на посао изван Француске.

Члан 13.

Врховни управни органи држава уговорница регулисаће заједничким споразумом модалитете лекарске и административне контроле инвалида.

Глава III

Осигурање за случај старости и осигурање за случај смрти (пензије)

Члан 14.

Параграф 1

За југословенске или француске раднике и лица која су с њима изједначена, који су узастопно или алтернативно били у обема земљама уговорницама зачлањени код једног или код више носилаца осигурања за случај старости или за случај смрти (пензије), периоди осигурања навршени код односних носилаца осигурања, као и периоди који се признају еквивалентним периодима осигурања у смислу односних уређења социјалног осигурања, сабирају се, под условом да се не поклапају, како у циљу одређивања права на давања, тако и у погледу одржања и успостављања тих права.

Параграф 2

Кад законодавство једне од земаља уговорница подвргава додељивање извесних користи услови да су периоди (осигурања) навршени у извесној професији за коју важи

посебно социјално осигурање, сабираће се, за стицање права на те користи, само они периоди који су навршени у једном или више одговарајућих посебних осигурања у другој земљи.

Ако у једној од земаља уговорница не постоји за такву професију посебно социјално осигурање, периоди осигурања, навршени у односној професији у једном од осигурања наведених у горњем параграфу, ипак се имају сабрати.

Нарочито, пошто у Југославији не постоји посебно социјално осигурање рудара, сматраће се као подобни за сабирање са периодима навршеним у француском рударском социјалном осигурању само они периоди рада навршени у рударским предузећима у Југославији, који би, да су били проведени у Француској, омогућили стицање права према посебном законодавству о рударском социјалном осигурању.

Параграф 3

Примања на која осигураник може полагати право код сваког од интересованих носилаца осигурања одређују се, у начелу, редуцирањем износа оних примања на која би осигураник имао право, кад би збир свих периода наведених у горњем параграфу 1. био навршен код одговарајућег носиоца осигурања, тако, да се овај износ редуцира у сразмери трајања периода навршених код односног носиоца осигурања.

Сваки од носилаца осигурања установљује, према свом законодавству и узимајући у обзир збир свих периода осигурања, без обзира у којој су од земаља уговорница навршени, да ли осигураник испуњава услове који се траже за стицање права на користи предвиђене тим законодавством.

Он одређује, по правилу, износ новчаног давања на које би заинтересовани имао право, кад би сви сабрани периоди осигурања били навршени искључиво под његовим законодавством, а давање које дугује утврђује у сразмерном делу према трајању периода навршених под тим законодавством.

Члан 15.

Кад један осигураник, узимајући у обзир, збир свих периода наведених у параграфу 1 члана 14. не испуњава у истом часу услове који се траже по законодавствима обеју земаља, његово право на пензију има се установити, сходно сваком од законодавстава, онда кад испуни односне услове.

Члан 16.

Додатне накнаде и посебне помоћи предвиђене посебним француским законодавством за рударске раднике исплаћују се само оним интересентима који раде у француским рудницама.

Члан 17.

Параграф 1

Сваки осигураник може у часу стицања права на пензију да се одрекне погодности одредаба чл. 14. ове конвенције. Примања на која он може да полаже право по основу сваког од националних законодавстава одредиће се тада засебно од стране сваког заинтересованог носиоца осигурања, независно од периода осигурања, односно од периода признатих еквивалентима, који су навршени у другој земљи.

Параграф 2

Осигураник може, у часу стицања новог права на пензију по једном од законодавстава која се на њега имају применити, поново оптирати између погодности из чл. 14. и оне

из овог члана, ако му је од користи да то учини, било због измена у једном од националних законодавстава, било због преноса свог пребивалишта из једне земље у другу, било у случају предвиђеном у чл. 15.

Глава IV

Заједничке одредбе о осигурању за случај инвалидности и старости

Члан 18.

Ако законодавство једне од земаља уговорница подвргава одређивање извесних користи условима пребивалишта, ови се не могу применити на југословенске или француске држављане док пребивају у једној од двеју земаља уговорница.

Ипак, помоћи за децу предвиђене посебним француским законодавством за рударске раднике исплаћују се само под условима утврђеним у том законодавству.

Члан 19.

Параграф 1.

Без обзира на одредбе члана 14, ако укупно трајање периода навршених на основу законодавства једне од две државе не износи годину дана, никакво давање се неће признати по основу тог законодавства.

Параграф 2.

Периоде из претходног параграфа узима у обзир надлежна установа друге државе у циљу примене члана 14.

Члан 20.

Ако по законодавству једне од земаља уговорница или при регулисању давања треба узети у обзир просечну зараду за укупно време осигурања или за један део тог времена, просечна зарада која се узима у обзир за рачунање давања која падају на терет те земље има се одредити према зарадама установљеним у периоду осигурања навршеног у тој земљи.

Глава V

Посмртне помоћи пензионера

Члан 22.

Давања за случај смрти пензионера падају на терет оног носиоца осигурања код кога је осигураник био последњи пут учлањен, уколико он, узимајући у обзир периоде осигурања навршене у обе земље, испуњава услове који се траже за добијање тих давања са становишта законодавства које важи за тог носиоца.

Глава VI

ПОРОДИЧНА ДАВАЊА

Члан 23.

Ако, ради стицања права на породична давања која се признају за децу која бораве на територији једне од страна уговорница, национално законодавство захтева навршење

периода рада, професионалне делатности или са њима изједначене делатности, узимају се у обзир периоди навршени како у једној тако и у другој земљи.

Члан 23А.

Параграф 1. - Радници или са њима изједначена лица, француски или југословенски држављани, запошљени на територији једне од две државе, имају за своју децу која бораве на територији друге државе право на породичне додатке под условима који ће споразумно одредити две владе.

Члан 23Б.

Деца радника из параграфа 2. под а) члана 3, која прате радника приликом његовог привременог запошљења у другој земљи, стичу право на породична давања предвиђена законодавством земље порекла.

Глава VII Несреће на послу и професионалне болести

Члан 24.

Параграф 1

Не могу се истицати против држављана једне од земаља уговорница одредбе садржане у законодавству друге земље уговорнице, које се односе на несреће у послу и професионалне болести, а које ограничавају или укидају права странаца због места њиховог пребивања.

Параграф 2

Повећања и допунске помоћи додељене као податак рента због несреће у послу, у смислу законодавства која се примењују у свакој од земаља уговорница, примењују се и на лица наведена у горњем параграфу 1, која пренесу своје пребивалиште из једне од земаља у другу.

Члан 25.

Свака несрећа на послу која се догоди југословенском раднику у Француској или француском раднику у Југославији, а која је проузроковала или може да проузрокује било смрт, било трајну неспособност, потпуну или делимичну, мора бити без одлагања пријављена од стране надлежног органа, односно послодавца месно надлежном конзуларном представништву оне земље чији је унесрећеник држављанин.

Члан 26.

Параграф 1.

Сваки радник у радном односу, или са њим изједначено лице, који претрпи несрећу на послу или професионалну болест у Француској или Југославији и који се пресели на територију друге земље има, на терет установе код које је осигуран, право на давања у натури која му пружа установа новог места боравишта.

Радник, пре него што пређе у другу земљу, треба да добије одобрење од установе код које је осигуран, која ће водити рачуна о разлозима промене боравишта.

Параграф 2.

Давања у природи предвиђена у параграфу 1. пружа установа новог места боравишта према одредбама законодавства које примењује ова установа у погледу обима и начина пружања давања у природи. Међутим, трајање ових давања предвиђено је законодавством земље у којој је радник осигуран.

Параграф 3.

У случају из параграфа 1. овог члана пружање протеза, ортопедских помагала веће вредности и осталих давања у природи већег обима условљено је, изузев хитног случаја, одобрењем установе код које је радник осигуран.

Појам апсолутне хитности дефинисаће врховне управне власти две земље.

Међутим, одобрење установе осигурања неће се захтевати ако одговарајући трошкови буду накнађени путем паушала.

Параграф 4.

Давања у природи која се пружају у случају предвиђеном у параграфу 1. овог члана накнадиће установа осигурања установама које су ова давања пружала на начин који ће бити утврђен административним споразумом.

Параграф 5.

Одредбе претходних параграфа 1, 2, 3. и 4. не примењују се на лица унесређена на послу у пољопривреди у Француској, кад се преселе у Југославију.

У том случају давања свих врста пружа непосредно одговорни послодавац или онај код кога се послодавац осигурао.

Параграф 6.

У случају промене боравишта која је предвиђена у параграфу 1. овог члана, давање у новцу пружа сходно законодавству које за њу важи, установа код које је радник осигуран.

Члан 26А.

Ради одређивања степена трајне неспособности која је настала услед несреће на послу или професионалне болести у односу на француско или југословенско законодавство, несреће на послу или професионалне болести које су раније настале сходно законодавству друге државе, сматраће се као да су настале сходно законодавству прве државе.

Члан 26Б

Ако законодавство једне од држава признаје давања по основу професионалних болести условљава да је болест први пут медицински утврђена на њеној територији сматраће се да је овај услов испуњен кад је та болест први пут утврђена на територији друге државе.

Члан 26Ц

Када је лице оболело од склерогене пнеумокониозе обављало рад, који може да изазове ову болест, на територији Југославије и Француске, давања, на која може да полаже право оболело лице или чланови његове породице, признају се искључиво према законодавству оне државе на чијој територији је тај рад обављен последњи пут, под резервом да заинтересовано лице испуњава услове предвиђене тим законодавством и узимајући у обзир одредбе предвиђене евентуално у члановима 26Б, 26Д и 26Е.

Члан 26Д

Ако законодавство једне од држава условљава право на накнаду тиме да је професионална болест утврђена у одређеном року после престанка последњег рада који може да изазове болест, надлежна установа ове државе ће кад разматра у ком времену је овај последњи рад обављен узети у обзир, ако је то потребно и рад исте природе који је обављен на територији друге државе као да је тај рад обављан на њеној сопственој територији.

Члан 26Е

Ако законодавство једне од држава условљава право на накнаду тиме да је рад који може да изазове професионалну болест обављен у одређеном трајању, надлежна установа те државе ће узети у обзир, у оној мери у којој то буде потребно, периоде у којима је тај рад обављен на територији друге државе.

Члан 26Ф

Одредбе чланова 26Д и 26Е примењују се само ако је лице оболело од склерогене пнеумокониозе.

Члан 26Г

Ако, узимајући у обзир кад је то потребно одредбе чл. 26В, 26Д и 26Е, оболело лице не испуњава услове предвиђене законодавством оне државе на чијој је територији последњи пут обављен рад који може да изазове професионалну болест, њено право на обештећење ће разматрати, узимајући евентуално у обзир одредбе поменутих чланова надлежна установа оне државе на чијој је територији то лице било раније изложено том ризику.

Члан 26Х

У случају примене одредаба предвиђених у чл. 26Д и 26Е или у једном од тих чланова, новчана давања, укључујући и ренте, деле се између надлежних француских и Југословенских установа. Ова подела се врши сразмерно трајању периода осигурања за случај старости навршених према законодавству сваке од тих држава у односу на укупно трајање периода осигурања за случај старости навршених према законодавству двеју држава на дан када су ова давања почела да теку.

Члан 26И

Кад у случају погоршања професионалне болести, радник, који је уживао или ужива накнаду због професионалне болести на основу законодавства једне од држава уговорница затражи због исте професионалне болести право на накнаду на основу законодавства друге државе, примениће се следећа правила:

I. Случај кад је дошло до примене одредаба члана 26Х:

- а) надлежна установа осигурања државе, на основу чијег законодавства су одобрена давања у складу са чланом 26Ц или чланом 26Г, остаје дужна да пружа на свој терет давања на основу свог сопственог законодавства, узимајући у обзир погоршања,
- б) терет новчаних давања дели се између установа које су учествовале у сношењу ранијих давања, у смислу члана 26Х. Међутим, ако је оболело лице поново обављало рад који је могао да изазове или погорша односну професионалну болест, установа осигурања државе на чијој територији је обављен тај нови рад

сноси на свој терет разлику између износа давања који припада кад се узме у обзир погоршање и износа који припада без обзира на погоршање.

II. Случај кад није примењен члан 26X:

- а) ако радник на територији друге државе није обављао рад који може да изазове или погорша професионалну болест, установа осигурања прве државе остаје дужна да на свој терет узме исплату давања према свом властитом законодавству, водећи рачуна о погоршању,
- б) ако је радник на територији друге државе обављао такав рад, установа осигурања прве државе остаје дужна да плаћа давања на основу сопственог законодавства не узимајући у обзир погоршање, установа осигурања друге државе признаће раднику додаток чији се износ одређује према законодавству ове друге државе, а тај износ једнак је разлици између износа давања који се дугује после погоршања и износа који би припадао кад би болест пре погоршања настала на њеној територији,
- ц) ако у случају из тачке б) право на давања није признато на основу законодавства друге државе установа осигурања прве државе остаје дужна да на свој терет врши исплату новчаних давања према свом властитом законодавству узимајући у обзир погоршање, а установа осигурања друге државе сноси на свој терет исплату разлике између износа који дугује установа осигурања прве државе на основу погоршања и износа који би дуговала без обзира на погоршање. Одредбе ове тачке, међутим примениће се само у случају кад је радник оболео од склерогене пнеумокониозе.

ДЕО III ОПШТЕ И РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Глава I Међусобна административна помоћ

Члан 27.

Параграф 1

Власти као и установе социјалног осигурања двеју земаља уговорница помагаће се међусобно у истој мери као да се ради о примени њихових властитих осигурања.

Накнадни споразум одредиће власти и органе социјалног осигурања сваке од двеју земаља уговорница који ће бити овлашћени да у том погледу непосредно међусобно опште, као и да централизују захтеве интересената и исплату давања.

Параграф 2

Ови органи и установе моћи ће у истом циљу супсидијарно прибећи интервенцији дипломатских и конзуларних органа друге земље.

Параграф 3

Дипломатски и конзуларни органи једне од двеју земаља могу непосредно интервенисати код управних власти и код домаћих установа социјалног осигурања друге земље, у погледу прикупљања свих обавештења потребних за одбрану интереса њихових држављана.

Члан 28.

Параграф 1

Коришћење ослобођења од свих врста дажбина предвиђених законодавством једне од земаља уговорница за представке које се упућују државним органима или установама социјалног осигурања те земље, проширује се и на одговарајуће представке које се упућују ради примене ове конвенције државним органима или установама социјалног старања друге земље.

Параграф 2

Сва акта, документа и било које представке које се упућују ради извршења одредаба ове конвенције ослобођени су званичне овере од стране дипломатских и конзуларних органа.

Члан 29.

Саопштења која се упућују ради примене ове конвенције од стране корисника те конвенције установама осигурања, властима и судовима једне од земаља уговорница, надлежним у предмету социјалног осигурања, треба да су састављена на једном од службених језика једне или друге земље.

Члан 30.

Захтеви и жалбе који би морали бити поднети у одређеном року државном органу или установи социјалног осигурања једне од земаља уговорница, надлежним за примање тих захтева и жалби у предмету социјалног осигурања, сматраће се као благовремено поднесени, ако су у истом року достављени одговарајућем органу или установи у другој земљи. У том случају, тај последњи орган, односно установа дужан је да захтеве и жалбе одмах достави надлежној установи.

Члан 31.

Параграф 1

Врховни управни органи држава уговорница прописаће непосредно ближе мере за спровођење ове конвенције и допунских споразума који се у њој предвиђају, уколико те мере захтевају њихову међусобну сагласност.

Исти државни органи саопштаваће један другоме благовремено измене које наступе у законодавним и другим нормативним актима њихове земље у погледу уређења набројаних у члану 2.

Параграф 2

Надлежни државни органи, односно службе сваке од земаља уговорница саопштаваће једни другима и остале одредбе донете ради извршења ове конвенције на подручју своје земље.

Члан 32.

Као врховни управни органи у смислу ове конвенције сматраће се у свакој од држава уговорница министри који, сваки у својој земљи, имају у својој надлежности уређења набројана у члану 2.

Глава II Разне одредбе

Члан 33.

Параграф 1.

Установе које су обавезне на социјална давања на основу ове конвенције ослобађају се ове обавезе плаћањем у валути своје земље. Трансфер износа који одговара давањима које дугују једна и друга страна врши се сходно одредбама споразума о плаћању између Француске и Југославије који је на снази на дан вршења трансфера.

Параграф 2.

У погледу обрачунских плаћања која се израчунавају на основу стварних трошкова, или на паушалним основама, предвиђених Конвенцијом, установе двеју држава исказују своја потраживања у својој националној валути, а одговарајући трансфери врше се сходно одредбама споразума о плаћању на снази између две стране уговорнице.

Параграф 3.

Код трансфера плаћања која су предвиђена у параграфима 1. и 2, примењује се курс који произилази из званичног паритета две валуте.

Члан 34.

Овим се не укидају правила предвиђена у законодавствима наведеним у члану 2. у погледу услова за учешће осигураника у изборима који се врше у установама социјалног осигурања.

Члан 35.

Ако се законодавством једне од страна уговорница исплата давања у иностранству условљава одобрењем, ово одобрење неће се захтевати за држављане друге стране уговорнице, који имају боравиште у својој земљи порекла.

Члан 36.

Одредбе које су нужне за примену ове конвенције у погледу разних грана социјалног осигурања обухваћених у уређењима набројаним у члану 2, биће предмет једног или више допунских споразума између влада или између управних органа држава уговорница. Ови споразуми моћи ће да обухвате, било читаву територију земаља уговорница, било само један део.

Члан 37.

Све потешкоће у вези са применом ове конвенције решаваће споразумно врховни управни органи Држава уговорница.

Члан 38.

Параграф 1

Ова конвенција биће ратификована, а ратификациони инструменти биће измењени у Београду што је могуће пре.

Параграф 2

Она ће ступити на снагу првим даном оног месеца који ће следити размени ратификационих инструмената.

Параграф 3

Дан ступања на снагу допунских споразума поменутих у члану 36. биће предвиђен у односним споразумима.

Параграф 4

Давања по којима је исплата била обустављена, применом одредаба које су на снази у једној од земаља уговорница, услед пребивалишта овлашћеника у иностранству, исплаћиваће се почев од првог дана оног месеца који следи ступању на снагу ове конвенције. Давања која нису могла бити додељена интересентима због истог разлога, биће регулисана и исплаћивана рачунајући од истог дана.

Овај параграф биће примењен само у случају ако захтеви буду поднети у року од године дана рачунајући од дана ступања на снагу ове конвенције.

Параграф 5

Права југословенских или француских држављана којима су, пре ступања на снагу ове опште конвенције, регулисане пензије или ренте из осигурања за случај старости, моћи ће се ревидирати на захтев интересената.

Ревизија ће имати за последицу, да ће се корисницима, почев од првог дана оног месеца који ће следити ступању на снагу ове конвенције, признати иста права каква би имали да је ова конвенција била на снази у часу регулисања права.

Параграф 6

Допунски споразуми поменути у члану 36. утврдиће услове и модалитете под којима ће бити ревидирана права која су била раније регулисана, као и она која су била успостављена или регулисана применом претходног параграфа, да би се регулисање тих права сагласило одредбама ове конвенције, односно поменутих споразума. Ако су раније регулисана права била окончана једнократном исплатом, нема места ревизији.

Члан 39.

Параграф 1

Ова конвенција закључена је на време од годину дана. Она ће се обнављати прећутно из године у годину, ако не дође до отказа, који мора бити саопштен три месеца пре истека рока.

Параграф 2

У случају отказа, одредбе ове конвенције и допунских споразума, поменутих у чл. 36, и даље ће се примењивати на већ стечена права, без обзира на одредбе и ограничењима које би заинтересоване стране могле предвидети за случај боравка осигураника у иностранству.

Параграф 3

У погледу права чије је стицање у току с обзиром на периоде осигурања навршене пре дана престанка важности ове конвенције, одредбе ове конвенције моћи ће се примењивати под условима који треба да буду предвиђени допунским споразумима.

Члан 40.

Од дана ступања на снагу ове конвенције престаје да важи члан 12. Уговора о раду и помоћима између Југославије и Француске од 29. јула 1932.

У потврду чега, односни опуномоћеници потписали су ову конвенцију и ставили на њу своје печате.

Сачињено у два примерка у Паризу, 5. јануара 1950.

СПЕЦИЈАЛНИ ПРОТОКОЛ
о помоћи старим радницима која је предвиђена француским законодавством

Високе стране уговорнице, узимајући у обзир да су француски држављани, настањени у Југославији, потпуно изједначени са југословенским у погледу уживања сталне помоћи уместо пензије, која се додељује старим и изнемоглим радницима који нису навршили потребни стаж за стицање пензије, утаничиле су следеће:

- помоћ старим радницима доделиће се, под условима предвиђеним за француске раднике по законодавству о старим радницима, свима старим југословенским радницима без довољних средстава, који буду имали најмање петнаест година непрекидног боравка у Француској у време подношења захтева.

Помоћ старим радницима, додељена под напред одређеним условима, престаће се исплаћивати корисницима југословенског држављанства који буду напустили француску територију.

Рађено у два примерка у Паризу, 5. јануара 1950. године.